

algar do Carvão

Regionalny Pomnik Przyrody | **Terceira** | **Azory**

Pierwsze zejścia do jaskini

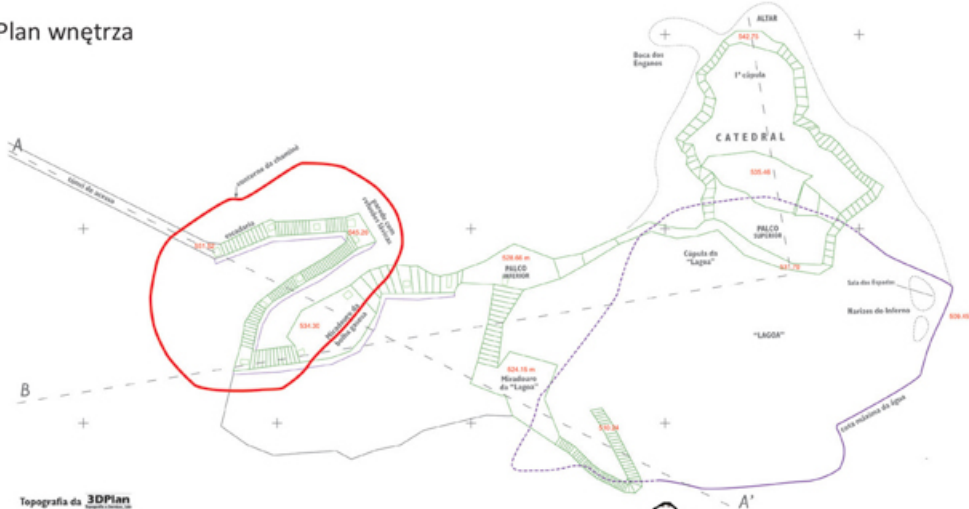
Pierwszego zejścia do Algar do Carvão dokonał przy użyciu liny w 1893 r. Cândido Corvelo. W drugim zejściu, w 1934 r., uczestniczył Didier Couto, który sporządził pierwszy profil jaskini. Dopiero od 18 sierpnia 1963 r. miały miejsca zorganizowane zejścia do wnętrza, z użyciem „krzesła” i „szortów”. Ta grupa entuzjastów, którzy jako pierwsi zbadali całą jaskinię, założyła 1 grudnia 1963 r. Stowarzyszenie Os Montanheiros.

Konstrukcja tunelu i wewnętrznej klatki schodowej

Od maja 1965 roku do listopada 1966 roku, w weekendy i święta, członkowie Stowarzyszenia Os Montanheiros wykuli w Pico do Carvão tunel o długości 35 metrów, który został później powiększony i umocniony. Zbudowali schody, początkowo z drewna, aby umożliwić zwiedzenie całego wnętrza. 1 grudnia 1968 roku, po wybudowaniu drogi prowadzącej do Algar do Carvão, miała miejsce oficjalna inauguracja – pierwsze udostępnienie jaskini dla zwiedzających. W 1970 roku dokonano elektryfikacji jaskini.

Plan wnętrza

Skala 1:4500 – Poglądowy profil geologiczny A-A'

Algar do Carvão to wyjątkowy komin wulkaniczny, zaklasyfikowany jako Regionalny Pomnik Przyrody ze względu na swoją unikatowość i znaczenie dla przyrodniczego dziedzictwa wyspy.

Na początku magma próbowała przebić się przez twardą powłokę trachitową – bez skutku. W trakcie tych prób ciśnienie i wysoka temperatura ukształtowały sklepienia

i wewnętrzne ściany. Wkrótce potem lava bazaltowa znalazła słabsze punkty w pobliskiej skale, co pozwoliło jej przebić się na zewnątrz i utworzyć tę formę wulkaniczną. W końcowym etapie magma wycofała się do wnętrza kanałów i do komory magmowej, pozostawiając pustą przestrzeń – Algar do Carvão.

Po tym wydarzeniu pozostały niewielkie powłoki bazaltowe, które nadal przylegają do ścian trachitowych, podczas gdy te z kopuły opadły w wyniku działania siły grawitacji i ruchów tektonicznych.

Wulkan pokryty jest od wewnątrz osadami amorficznej krzemionki. Największą uwagę turystów przykuwają w nim stalaktyty.

Woda, która przenika przez skały i skorię, rozpuszcza minerały żelazowe i krzemionkowe. Podczas uwalniania się pozostawia na sklepieniach i wewnętrznych ścianach osady tych minerałów w formie krzeminkowych stalaktytów

w kolorze białym lub przetykanych czerwonymi żyłami tlenków żelaza. Wśród innych formacji skalnych możemy również zauważyć czarną emaliowaną lawę, która pokrywa ściany lub tworzy draperie naciekowe, powstałe podczas zastygania gęstej lub przetopionej lawy.

Wlot do jaskini ma wymiary 15 m x 20 m. Po minięciu 45-metrowej skarpy natykamy się na 18-metrową rampę i kolejną skarpe, u podnóża której, na głębokości ok. 90 m, znajduje się jezioro z krystalicznie czystą wodą. Tunel wejściowy zlokalizowany jest mniej więcej w połowie tej głębokości. Jezioro jest zasilane wodą opadową, która dostaje się do wnętrza przez krater, przez sklepienie jaskini w postaci spadających kropel oraz przez małe źródła uchodzące do jeziora.

Dno jeziora jest bardzo nieregularne, ze względu na osuwiska, jakie miały miejsce w jaskini. Głębokość jeziora waha się w ciągu roku i może osiągnąć ponad dziesięć metrów pod koniec zimy i praktycznie wyschnąć podczas wyjątkowo suchych okresów letnich.

9

10

FLORA I FAUNA

Miejsce występowania w jaskini różnych gatunków roślin ograniczane jest przez ilość dochodzącego światła. Ściany jaskini są częściowo pokryte różnymi gatunkami wątrobowców, mchów, paproci i krzewów. Kilka z tych gatunków to endemity azorskie, np. wawrzyn, wrzos i ostrokrzew. W głębszych obszarach, gdzie prawie nie ma światła, pojawiają się zielone algi, pleśni i okrzemki. Wśród fauny jaskiniowej, zaadaptowanej do życia pod powierzchnią ziemi, wyróżniają się: żuk endemiczny dla wyspy, wij i dwa gatunki pajków – również endemitów. Jeśli chodzi o kręgowce, występuje tu kilka gatunków ptaków, które znalazły schronienie w roślinności wyższej części komina wulkanicznego.

11

ZWIEDZAJĄCYM ZABRANIA SIĘ:

- zbierania próbek geologicznych lub jakichkolwiek innych,
- gromadzenia, chwytania i zatrzymywania jakichkolwiek gatunków zwierząt lub roślin,
- wyrzucania wszelkiego rodzaju śmieci,
- chodzenia poza wyznaczonymi ścieżkami,
- palenia wewnątrz jaskini,
- wszelkich aktywności, które mogłyby zakłócić równowagę ekologiczną tego Regionalnego Pomnika Przyrody.

POMÓŻ W ZACHOWANIU DZIEDZICTWA,
KTÓRE NALEŻY RÓWNIEŻ DO CIEBIE

Każda forma aktywności ludzkiej, czy to o charakterze ekonomicznym, naukowym czy wypoczynkowym, powinna odbywać się w pełnym poszanowaniu dla tego miejsca.

Edycja:

Stowarzyszenie Os Montanheiros

www.montanheiros.com

Zdjęcia:

Stowarzyszenie Os Montanheiros 3, 4, 5, 6, 7, 8

Jorge Góis 1, 2, 9

Paulo A. V. Borges 11

Paulo Henrique Silva 10

Pico do Carvão z lotu ptaka

